

Pesmi

Ervin
Fritz

O OBLAKIH

Z oblaki je stvar taka:
 nikoli se jih ne nagledaš,
 najsi so jutranji ali večerni
 ali sivi zimski ali beli poletni
 ali divje bežeči pomladni
 ali pa so na čistem jesenskem nebu
 nekaj, kar samo slutiš.
 Oblaki na naši Zemlji so pač taki,
 da so lahko naša čudna bežeča usoda
 in čudna bežeča domovina.
 Nalahno se spreminjajo, bežijo v daljave,
 čudno neulovljivi kakor življenje.
 Jasno se svetijo v daljavi,
 a ko si na gorskem prelazu sredi njih,
 ti od njih ne ostane v roki
 niti toliko kot od dežja.
 Kdaj je človeku čas umreti?
 Ko lahko reče: Oblaki?
 Vseeno mi je,
 ali jih vidim še kdaj ali ne.

DEDIŠČINA Zdaj si umrla.
 PO MAMI Zapustila si mi – mene.
 A ne samo moje telo,
 vse mogoče me priklepa nate.
 Ne le skupna leta,
 ne le tvoja ljubezen,
 ne le tvoje poštene in prijazne roke,
 ampak celo take reči,
 kot so te moje zelene volnene nogavice,
 ki si mi jih spletla,
 ali skrivališče sladkarij za tvoje vnuke,
 moje otroke.
 In danes, ko sem zalil rože,
 sem opazil, da si še malo, preden si odšla,
 privezala mojo najljubšo
 in najbolj občutljivo rožo
 z rdečo prejico k opori.

ZAPIRANJE Izgubil sem mamó.
 VRAT Njeno stanovanje je treba izprazniti,
 nanj čaka mlada družina, nestrpno.
 Iz stanovanja vlačimo mamine stvari –
 moje otroštvo, moje mladost.
 Ko je vse prazno, se poskusim
 spomniti na kaj lepega . . .
 Nekoč sem se v kopalnici tuširal.
 Moja pokojna žena, tedaj moje dekle,
 je prišla na obisk in vprašala
 mojo mamó, kje sem.
 Moja mama je rekla, tušira se.
 Moja odločna punca je rekla, prav,
 grem ga pozdravit.
 Prišla je v kopalnico, slekla obleko,
 stopila naga na rob korita,
 me zarotniško pogledala
 in se zarotniško ljubila z mano
 pod šumečim tušem,
 popolnoma pripadajoče, radostno . . .
 Tega se hočem spomniti, zdaj,

ko sta moja ljuba in moja mama,
ki je bila blaga do velike ljubezni, obe mrtvi,
zdaj, ko za zmeraj zapiram ta vrata.

UDOMAČITI
SMRT

Udomačiti smrt je pa tudi
pomembno,
da ti je iz roke,
da zahrza na ukaz,
da te varno nosi pod oblaki,
da se je tudi tvoji otroci nehajo bati,
da rečejo, ata je z njo na pertú,
da ne rita kar tako za zabavo,
da ne straši ponoči,
ampak potegne tvoj voz onkraj,
krepko, po starodavni kmečki navadi,
ko je pač treba
potegniti.

GAZELICA

Pa ti bo prav hudo hudo
pa nekajkrat še dihneš za slovo, pa bo.
Pa v trugo te lepo zabijejo
pa gor na britof poneso, pa bo.
Pa v tvoj spomin še nekaj spijejo
pa se razidejo v temo, pa bo.
Pa zvezde ti na grob posijejo,
da ti bo spodaj manj tesno, pa bo.
Pa bo, kot da te nikdar ni bilo.

MINIMALNI
PROGRAM

Slovenci nismo imeli
v vsej svoji zgodovini
še nobenega slovenskega kralja,
še nobenega slovenskega papeža,
niti slovenskih baronov nismo imeli,
nobeden naših nam ni zares vladal,
kaj šele, da bi vladal drugim.

Že več kot tisoč let smo mutasti hlapci.
 Kar se zavedamo svoje zgodbe,
 brez besed služimo.
 Naši davki so zidali beli cesarski Dunaj,
 rdeče republikanske Benetke
 in zidajo sivi komunistični Beli grad.
 Ti, ki nas strižejo,
 nas tudi novačijo in nam puščajo kri.
 Nihče pa še ni nikoli
 plačeval davka Ljubljani.
 In Ljubljana tudi še nikoli
 ni novačila v drugih deželah.
 Slovenci smo čreda.
 Okrog nas strižci
 in nemalokdaj klavci.
 V vsej svoji dolgi zgodovini
 smo imeli samo štiri kratka leta
 svoje brigade.
 Za večje prekletstvo rdeče in bele.
 Pesnik, ki ga sicer ne cenim, je izrekel resnico.
 Smo prehlajen predmet zgodovine.
 Edino, s čimer se lahko hvalimo,
 je to, da še smo.
 Pod to ne bi smeli.

- VPRAŠANJA
- Kaj smo se znašli Slovenci v Jugoslaviji kot v pasti?
 - Če ne izpljunemo zlatnika, nas bodo pokrópali kot podgano?
 - Bodo posadke, jugóslavije – v – malem, strahovale moje ljudi?
 - Bodo stalin – pravoslavci streljali po ljubljanskih ulicah?
 - Nam bodo jugogenerali dajali po buči in nam strojili kožuh?
 - Nas bodo stresli iz hlač, nas pacificirali, nam navili policijsko uro?
 - Nam bodo odgnali in pobili pesnike, župnike, inženirje, nas obglavili?
 - Nam bodo naselili na Sorško polje svoje odvečne Albance?
 - Nas bodo kolektivno jugoizirali?
 - Nas bodo napravili za manjšino v lastni deželi?
 - Nam bodo dozirali slovenščino s pipeto kot pri vojaki?
 - Nas bodo do kraja osiromašili, nas bratsko objedli do belih kosti?
 - Nas bodo osrečevali tako dolgo, dokler se v sreči ne zadušimo?

SLOVENSKI Slovenec sem. To se pravi, vem, kaj je za Slovence nevarno.
REFLEKSI Živeti po slovensko, je, živeti gasilsko, protipožarno.

V izogib katastrofam vse načrtovano, iznajdljivo urejeno,
velikopotezno, a pametno, široko, a pametno. In staroversko pošteno.

Judovsko zagrizena obramba posameznega svobodnega človeka.
Vsak je sam svoj in šele tak za naš dom primerna opeka.

Svoboda posameznika, jemana kot pogoj za svobodo vseh.
Greh zoper svobodo posameznika kot najhujši greh.

Ne glede na meje imeti za svoje vse svoje ljudi in kraje.
Z užitkom in ponosom govoriti ta mili jezik. Čuvati običaje.

Čuvati svoje hčere in sinove, da jih smrt ne zmami.
Zagrizeno vztrajati pri življenju, da se ne obsodimo sami.

Gojiti upanje. Živeti trdoživo, radoživo in stvarno.
Vedeti, da je živeti po slovensko za Slovence primarno.

To pa pomeni brez ognja v strehi, protipožarno,
najsijesno stoletje, ki nas zalušča, še tako viharno.

MATEJU Peli smo za teboj: Dokler tu so brigade,
BORU kdo nam zemljo ukrade?
Zdaj nas strahuje starejši brat,
mi pa brez brigad.

BOGOSLOVJE Začne se s sprehodom: nič ni nedolžnega.
Koliko mravljic, deževnikov, hroščev – nedolžnih bitij –
sem polomastil in potacal,
ko sem nedolžno tekkel v zeleni dan?
Koliko muh, bolh, komarjev in klopotov, brencljev in os
sem stisnil in strl in pobil v svojem življenju?
Če je kje bog in tehtanje del po smrti,
bodo vsi ti insekti pričali zoper mene,

pa tudi telički, prašički in piške, ki so umrli zato,
da bi jaz lahko jedel obaro.

Zamislite si šele vse te uboge kuhinjske muhe,
kaj vse bodo v tragičnih trumah brenčale bogu na uho.

Ker, če bog je, je vse živo enako pomembno.

Pa celo, če ga ni. Bitje je bitje,
vsako ima svojo edinstveno bit.

In če kdo ubija, mu ne vidim rešitve.

Ko torej iščem, kdo se lahko reši,
ne vidim nikogar.

Niti Jezusa samega.

Recimo, da je glede kuhinjskih muh,
komarjev in brencljev in mravelj pač pazil
in da je stisnil kako zares prenadležno uš,
ko je pač gledal stran

in se zato kot bog – in to šteje – ni videl,

kaj pa, ko je izganjal trgovce iz templja?

Koliko grlic in jagnjet in malih zajčkov naprodaj
so potacale iz templja bežeče kramarske noge?

Rečemo torej lahko, celo bogec ubija.

Sam naš največji prijateljček Jezus,

ki je od vsega, kar je, najbolj blag, je morilec.
celo Jezus, naš bogec!

In če je on, zakaj ne tudi drugi?

Tigri in jastrebi, Stalini, Hitlerji in vsi drugi?

Saj je moritev, kot kaže, v naravi sveta.

V tem našem svetovnem redu

je nekaj najbolj normalnega,

da se že vso zgodovino

usodno srečujeta nož in vrat.

Mogoče pa to ni tako osupljivo?

Mogoče pa je to božja volja?

Kdo pa ve, v čem je smisel celote?

Mogoče pa s svojim lomastenjem po stezici
delam nedolžnim mravljinčcem uslugo?

Iz tega sledi,

da Hitler in Stalin in drugi morilci

tudi niso pošasti.

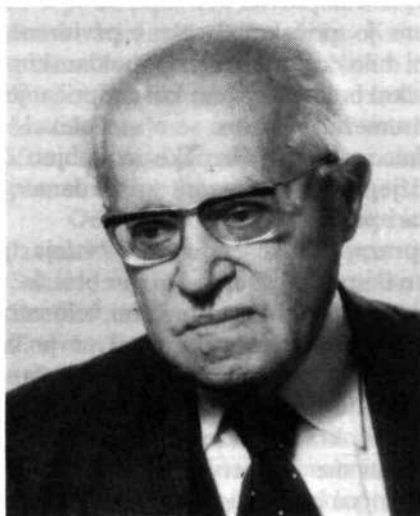
Pošiljajo pač soljudi v obljubljeno

najbolj vzvišeno blaženost, v božje naročje,

in to na tekočem traku, ekspres priporočeno.

Kdo je torej bedak, ki se razburja nad nožem?

Kdo govori o umoru?
 Bogec, če je, in mnogo jih pravi, da je,
 vrti svoje stvarstvo v neprenehnem smrtnem vrtincu.
 To je ta božja iznajdba, smrtni vrtelec:
 iz nič te posrka,
 te malo vrtinči
 in spet zavrtinči
 v nič.
 V tem vrtincu
 ne moremo pametno urediti svojih odnosov
 ne s Hitlerji ne z mravljinici.
 Ne moremo se rešiti umora.

Anton
Ingolič

Trojčki

Z Maro sva se tiste pomladi leta 1977 dogovorila, da si bova vzela dva tedna dopusta v prvi polovici julija, tretji teden pa pozimi. Že konec maja sem v Lovranu, kjer dotlej še nisva letovala, najel privatno sobo z zajtrkom. Prvega julija naj bi se odpeljala; Mara pa ne bi bila Koširjeva Mara, poročena Testen, če se ne bi bila zadnje junijske dni poleg vlaganja kumaric, stročjega fižola in vsega drugega lotila še čiščenja najine, za dva človeka kar prevelike hiše. Ker je bil prvi julij na petek, ki je bil zanjo slab začetek ne samo vsakršnega dela, pač pa tudi daljšega potovanja, posebno z avtomobilom, sva odhod preložila na naslednji dan. Ker se je pa tega dne že zjutraj pokazalo, da ne bo mogla niti do večera opraviti vsega, česar se je polotila, me je poslala naprej, da si sobo ogledam, v bližini najdem gostilno ali restavracijo, kjer gostom vsak dan postrežejo s svežimi ribami, in sploh pripravim vse potrebno za udobno letovanje, kakor je rekla, v resnici pa, kar sem dobro vedel, da je ne bi motil pri delu. »Jutri, najpozneje pojutrišnjem se pripeljem s prvim ali drugim dopoldanskim avtobusom,« je zatrčila, me na hitro poljubila in se vrnila v kuhinjo, jaz pa sem sedel v svojo staro škodo in se odpeljal.

Danes mineva že četrti dan, jaz pa sem še zmerom brez žene. Soba je